

SIMPOZIJI, DELAVNICE

DEMOGRAFSKO STANJE ZAHTEVA REŠITVE ZA FINANČNO VZDRŽNOST SISTEMOV

Konferenca Fiskalna politika in demografske spremembe – izkušnje različnih držav

Ljubljana, 22. junij 2016

Konferenco *Fiskalna politika in demografske spremembe – izkušnje različnih držav* je organiziral Urad RS za makroekonomske analize in razvoj (UMAR), potekala je v hotelu Union v Ljubljani. Namenjena je bila zlasti naslednjim perečim vprašanjem evropskih držav. Kako se celovito spopasti z izzivi starajoče se družbe? Kako zagotoviti finančne vire za te nove potrebe v luči vzdržnosti javnih financ? Ali se izzivi starajoče se družbe v Sloveniji razlikujejo od izzivov v drugih razvitih državah? Ali staranje prebivalstva nujno pomeni le večje stroške ali lahko prinaša tudi priložnosti?

Na ta vprašanja so iskali odgovore predavatelji Aleš Delakorda (predstavnik Umarja), Boris Majcen (Inštitut za ekonomska raziskovanja), Werner Ebert (Ministrstvo za finance, Nemčija) in Anda Patarau (Evropska komisija).

Uvodni nagovor Zorana Stančiča, vodje predstavništva Evropske komisije v Sloveniji, in Boštjana Vasleta, direktorja Umarja, je nakazal splošno stanje staranja prebivalstva v Sloveniji in drugod ter možne posledice teh demografskih sprememb.

Aleš Delakorda je govoril o demografskih izzivih in spremembah ter o ekonomskih posledicah. Ocenil je nekatere možne ukrepe za Slovenijo. Demografske spremembe kažejo vedno manjši naravni prirastek in daljšanje življenjske dobe prebivalstva. Ekonomska politika bo zato močno odvisna od izdatkov za

pokojnine, zdravstvo in dolgotrajno oskrbo, saj kaže, da se bodo do leta 2060 povečali za okoli 6 %. Zato bodo za dolgoročno vzdržnost javnih financ potrebni taki ukrepi na trgu dela, ki bodo povečali in izboljšali kakovost ponudbe dela. To pomeni večje število zaposlenih – med drugim tudi s povečanjem priseljevanja – in boljšo produktivnost. Potrebne bodo tudi spremembe parametrov, kot sta pokojninska in zdravstvena blagajna, v sistemu socialne zaščite. Za večjo vzdržnost financ in za zagotovitev financiranja stroškov, povezanih s staranjem, bo potrebno večati potencial gospodarstva, blaginjo v državi pa izboljševati s starostnikom prijaznim življenjskim prostorom in z njihovo vključenostjo v družbo. Pri snovanju odgovora na starajočo se družbo so pomembna še druga področja, zlasti infrastruktura (prostorsko načrtovanje in stanovanjska politika za samostojno življenje starejših, regionalna politika, dostop do storitev javnega pomena in družbena vključenost starejših), izobraževanje in investiranje v človeški kapital, tudi s spodbujanjem zdravega življenjskega sloga (izobraževanje za zdravo staranje), prilagoditve podjetij (omogočanje ustrezne zaposlitve v celotnem življenjskem ciklu in širjenje možnih oblik dela) ter miselnost in odnos do starajoče se družbe.

Werner Ebert, namestnik vodje oddelka na Zveznem ministrstvu za finance v Berlinu, je govoril o nemški usmeritvi na področjih izzivov starajoče se družbe in fiskalne politike. Vlaganje v zdravo staranje znižuje stroške zdravstva in dolgotrajne oskrbe. Migracije na kratki rok prinašajo vlaganje v izobrazbo ljudi, na dolgi rok pa so izobraženi migranti prispevek za ekonomijo in sistem. Poleg sprejemanja migrantov si Nemčija prizadeva še za višanje

stopnje rodnosti in daljšanje delovne dobe na 67 let. Daljšanje delovne dobe pa vključuje ne le večje število delovnih let, ampak tudi večjo produktivnost zaposlenih.

Boris Majcen, direktor Inštituta za ekonomska raziskovanja, je poudaril, da so v Sloveniji potrebne reforme pri pokojninskem sistemu – daljšanje delovne dobe zaposlenih, dvig vplačevanja socialnih prispevkov in nižanje pokojnin. Druge potrebne reforme so še: zdravstvena reforma, uvedba sodobnega sistema dolgotrajne oskrbe, reforma trga dela in izobraževanja. Ukrep, ki ga je dr. Majcen izpostavil kot najpomembnejšega, je vzpostavitev sistema stalnega informiranja slovenske družbe o demografskih spremembah in o

delovanju pokojninskega sistema. Potrebna bi bila javna obravnava ob pripravi ukrepov in reform na tem področju.

O tematiki je spregovorila tudi Anda Pata-
rau iz Evropske komisije, zaposlena na Generalnem direktoratu za gospodarske in finančne zadeve. Predstavila je podatke, ki kažejo, da je Slovenija edina država v Evropski uniji, ki se sooča z visoko stopnjo tveganja fiskalne vzdržnosti.

Dogodek se je zaključil z razpravo o uvo-
dnih vprašanjih in s sklepi, kakšni ukrepi so potrebni in izvedljivi v slovenskem prostoru na področju fiskalne politike in demografskih sprememb.

Tjaša Mlakar